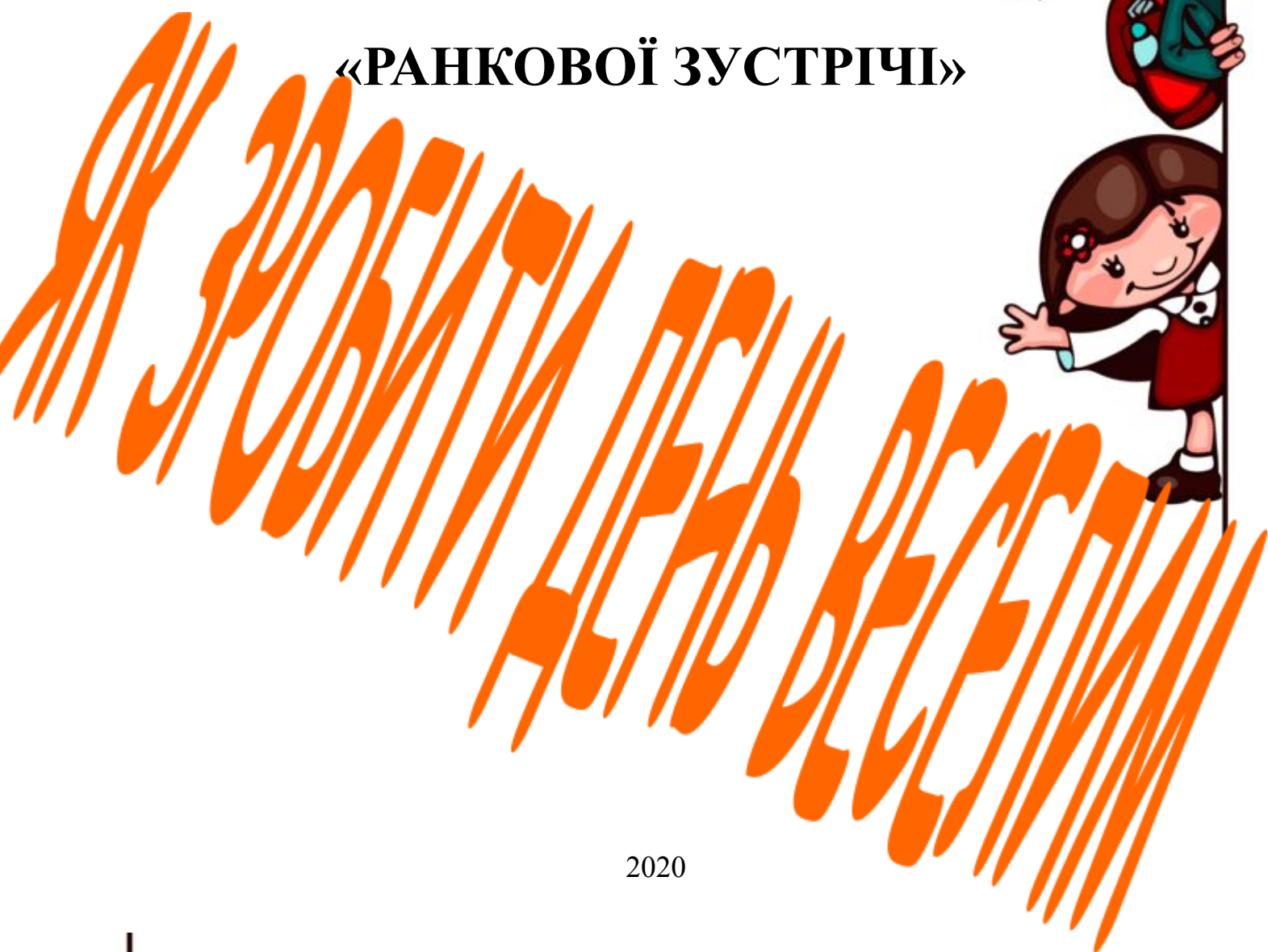
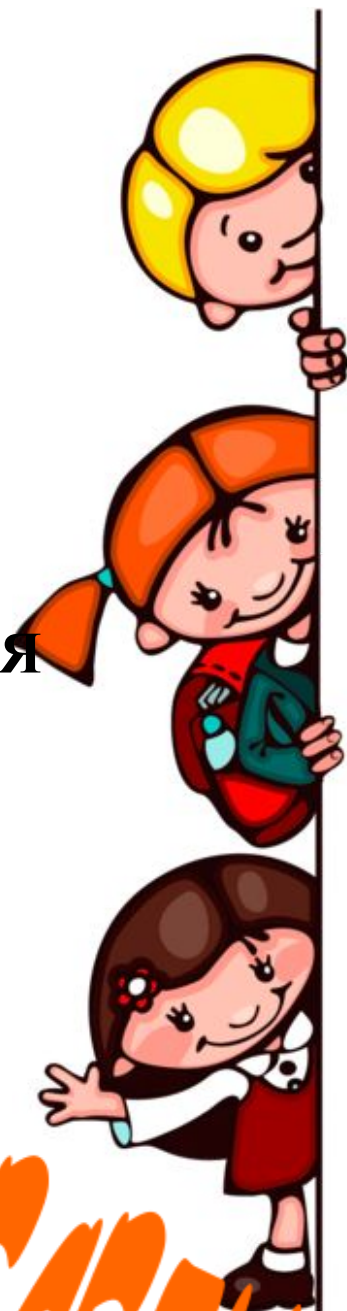

**ПОСІБНИК
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ
«РАНКОВОЇ ЗУСТРІЧІ»**

2020

Посібник містить матеріали для проведення ранкових зустрічей у 1-4 класах. Пропоновані ігри і вправи допоможуть учителю урізноманітнити прийоми організації спілкування дітей, їх уміння керувати своєю поведінкою, сприятимуть формуванню здатності до співбесіди, співпраці, співіснування в колективі, самоконтролю й самовдосконаленню – якостей соціально компетентного учня. Матеріали стануть у нагоді учителям, що мають бажання створити у класі клімат довіри, взаємоповаги та любові.

ПЕРЕДМОВА

Радість успіху - це могутня емоційна сила, від якої залежить бажання дитини бути хорошою. Турбуйтеся, щоб ця внутрішня сила ніколи не вичерпувалася.

В. Сухомлинський

Дитина приходить до школи. Школа (з латинської «skale») означає драбину, сходинки, які ведуть нагору. Чотири роки триває період навчання в початковій школі, під час якого відбувається процес становлення і вдосконалення особистості учнів. Цей час в одних минає швидко і без проблем, в інших – навпаки. Якщо учень приходить вранці до класу, а його радісно зустрічають однокласники та учитель, бажають гарного настрою, удачі, цікавляться самопочуттям і справами, то, звісно, дитина буде бігти до школи залюбки, плідно працювати на уроках. Німецький психолог Клаус Фопель пише: «Педагогіка знову покликана показати дітям шлях, ставши на який, вони навчатися жити відповідально і розвивати у собі самостійність і незалежність. Ми всі хочемо, щоб наші діти вміли любити, творити, були добрими. Ми хочемо, щоб в них вистачило мужності розв'язувати проблеми, які стоять перед планетою, і щоб вони відчували свою приналежність не тільки до народу своєї країни, але і до майже чотирьохмільярдного населення нашої Землі». Для цього дитині потрібен емоційний комфорт, почуття безпеки, гідності і любові. Саме для цього покликані ранкові зустрічі.

Ранкова зустріч – це спілкування на початку дня між учнями всього класу та учителем. Кожна дитина вітається з друзями і вчителем, ділиться враженнями, говорить про те, що її турбує та непокоїть, приймає участь у груповій вправі. Щоденно діти дізнаються про календарні новини, звичаї і

традиції українського народу та народів світу. Разом із вчителем учні ставлять завдання і цілі сьогодення.

Ранкова зустріч – це форма групової роботи, яка забезпечує активну участь і творчу взаємодію учнів між собою і з вчителем. Вона складається з чотирьох компонентів:

- ☐ вітання;
- ☐ обмін інформацією;
- ☐ щоденні новини;
- ☐ групове заняття.

Мета ранкових зустрічей – опанувати соціальні навички, удосконалювати навчальну практику, об'єднувати та згуртовувати дитячий колектив. Під час занять діти вчать слухати один одного, співчувати, радіти успіхам інших, висловлювати власну думку, розв'язувати власні проблеми та давати поради іншим, генерувати свої ідеї щодо спільної роботи.

Отже, ранкова зустріч поєднує соціальне, емоційне та інтелектуальне навчання кожного члена класної спільноти. З точки зору педагогіки співробітництва і розвивального навчання ранкова зустріч – це нові підходи (відповідальність, відкритість, активність, співпраця), нові знання (уточнення і активне засвоєння), позитивні цінності і ставлення, нові вміння і навички (ефективна комунікація, самоконтроль, лідерство, емпатія).

ВІТАННЯ

Вітання – перший компонент ранкової зустрічі. Діти збираються у коло і разом з вчителем звертаються один до одного на і'мя, створюючи атмосферу довіри, добра і дружби.

Мета етапу: знайомство учнів один з одним (Іклас), виявлення звичок, прихильностей дітей, сприяння виникненню позитивних емоцій і доброзичливого настрою у класі.

Учитель має використовувати різноманітні форми привітань. Вони повинні бути веселими і приємними. Наприклад:

- вітання іншою мовою;
- вітання «Хай-файв» (плескання піднятою долонею в долоню іншої людини);
- рукостискання, помаху рукою;
- привітання різними частинами тіла;
- вітання мімікою (підморгування, примружування ока);
- віршовані привітання;
- вітання-ігри (абеткове чи математичне вітання, передавання предмета-символу: сердечка, сонечка, промінчика, іграшки, ляльки..)

«Привіт, друзі!»

Діти утворюють коло, взявшись за руки. За вчителем промовляють слова:

Здрастуйте, хлопці.
Привіт, всі дівчата!
Ми всі – не байдужі малята.
Станем всі – одна сім'я:
Будем друзі – ти і я.

Діти тиснуть один одному руки та передають посмішку по колу.

«День народження»

Діти утворюють коло у послідовності відповідно до їх дня народження. Учні вітаються, називаючи ім'я товариша, своє ім'я і дату свого народження. Наприклад:

– *Здрастуй, Марійка, я Назар, народився у березні і т.д.*

«Побажання»

Діти стають у коло і висловлюють один одному побажання так, щоб воно починалося на букви слова «здрастуйте». Умова: побажання не повторювати, не знаєш побажання на цю букву – переходи до іншої.

З – здоров'я, злагоди, задора, зоркості, золота;
Д – добра, довіри, добросердя;
Р – радості, рішучості, рівноваги;
А – активності, авторитета, адекватності, артистизму;
С – сміливості, свободи, самоповаги;
Т – таланта, толерантності;
У – уваги, упевненості, успіху;
Й – йогурту, щоб було смачно;
Т – творчості, терпіння;
Е – енергії, елегантності, економності.

або

Д – доброти, добра, довіри, дружби;
О – оригінальності, обережності;
Б – бадьорості;
Р – радості, рішучості;
О – оптимізму;
Г – гумору, гармонії, гідності;
О – охайності;

Р – рівноваги;
А – активності, артистизму, авторитету;
Н – наснаги, настрою;

К – креативності, кмітливості;

У – успіху, уваги.

«Сіамські близнюки»

Діти об'єднуються в пари, стають один напроти одного, кажуть: «Я рад тебе бачити!». Потім «вітаються» мізинчиками, безіменними пальчиками, середніми, вказівними, великими, притискаючи їх. З'єднують долоньки, плече, боки, стегно, ноги, п'ятки. Діти ніби зростаються один з одним.

«Друкуємо привітання»

Учитель пише на дошці фразу: «Доброго ранку, діти! Бажаю вам сьогодні успіху і гарного настрою.» (*Розмір фрази залежить від віку дітей. Якщо фраза коротка, можна об'єднати дітей в кілька груп за кольором фрази чи букв*) Діти розбирають букви та розділові знаки, які лежать на підлозі. За сигналом вчителя треба побудувати «живу» фразу за зразком на дошці.

«Веселе рукостискання»

Діти об'єднуються в пари, стають один напроти одного, кажуть: «Доброго ранку». Торкаються долонями обох рук із сусідом. Потім по черзі торкаються однойменних пальців свого сусіда, висловлюючи побажання на кожен дотик, починаючи з великого пальця. Вітання завершується рукостисканням і словами: «Успіху тобі!»

ПАМ'ЯТАЙ

- ☀ Від теплого слова і лід розмерзає.
- ☀ Щире слово, добре діло душу й серце обігріло.
- ☀ Шабля ранить голову, а слово – душу.
- ☀ Гостре словечко коле сердечко.
- ☀ Умій сказати, умій і змовчати.

«Веселі Смішинки»

– Уявіть, що ви – Веселі Смішинки, яких послало на Землю Сонечко. Вам треба передати усмішку якомога більшій кількості учнів нашого класу, рухаючись дуже швидко і хаотично (*утворити броунівський рух*), поки звучить музика.

Як зробити день веселим?
Усміхніться всім навколо:
Небу, сонцю, квітам, людям.
І тоді обов'язково
День для вас веселим буде!
Добрий день! Добрий день! Добрий день!

«Абетковий дощ»

Діти стоять у колі. Учитель викладає на підлозі картки з літерами і каже: «Дощик пішов». Діти повинні зібрати ті букви, з яких починаються їхні імена чи прізвища. Старшим дітям вчитель пропонує зібрати всі букви, з яких складається їх ім'я чи прізвище. (Зауваження: учителю треба розрахувати, щоб кожній дитині вистачило букв.) Дитина демонструє букву або аркуш, де наклеїла своє ім'я (прізвище) та говорить:

– Я Микола. Доброго ранку!

«Веселе коло»

Діти утворюють коло, взявшись за руки. За вчителем промовляють:

Всі візьмемося за руки!
Веселіше стало всім.
Бо у класі всі ми – друзі!
Усмішок сьогодні всім!

Учитель передає предмет-символ, щоб всі діти привітали один одного.

– Я вітаю тебе. Бажаю гарного настрою!..

ПАМ'ЯТАЙ

- ☀ Річ краще нова, а дружба – стара.
- ☀ Друга у скруті пізнають.
- ☀ Дружба та братство – найбільше багатство.
- ☀ Скажи мені, хто твій друг, і я скажу тобі, хто ти.
- ☀ Скарб – не друг, а друг – скарб.

«Добрий день!»

Ми сьогодні вже проснулись.
Мамі мило посміхнулись.
В клас раненько ми прийшли.
Настрій гарний принесли.
Станем в коло ми гуртом.
Привітаєм всіх разом:

«Добрий день!»

Учитель передає предмет-символ, щоб всі діти привітали один одного.
– *Я вітаю тебе. Бажаю доброго дня!..*

«Тепло долоньок»

Діти стають у коло, беруться за руки і промовляють за вчителем:

Тепло своїх долоньок –
Я друзям віддаю.
І день новий, цікавий
Я радісно почну.
– Добрий день!

Діти символічно передають побажання один одному із долоні в долоньку.

«Обніманці»

Діти утворюють коло, взявшись за руки. За вчителем промовляють:

В цьому класі всі ми друзі:
Я, і ти, і ми, і ви.
Усміхнись тому, хто зліва,
Усміхнись тому, хто справа.
Ми – одна сім'я.
Клас наш – 1-А!
В цьому класі всі ми друзі:
Я, і ти, і ми, і ви.
Руку дай тому, хто зліва,
Руку дай тому, хто справа.
Ми – одна сім'я.
Клас наш – 1-А!
В цьому класі всі ми друзі:
Я, і ти, і ми, і ви.
Обніми того, хто зліва,
Обніми того, хто справа.
Ми – одна сім'я.
Клас наш – 1-А!

«Дружня родина»

Діти стають у коло і промовляють за вчителем:

Станем разом ми у коло.
Скільки друзів – глянь навколо!
Руку другу простягни,
Другу себе назви... (Діти називають своє ім'я, передаючи вітання

«Хай-файв» по колу.)

«Кольорові компліменти»

Діти створюють коло, тримаючись за щось синє в одязі або тримаючи синє в руках. Вітаються один з одним, виголошуючи «синій» комплімент.

Наприклад:

Доброго ранку, Софія! Ти схожа на синю волошку.

Привіт, Кирило! Ти схожий на синю хмарку.

Вітаю тебе, Марійка! Ти схожа на синю смужку веселки.

ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

Обмін інформацією – другий етап ранкової зустрічі. Учні висловлюють свої почуття, власні ідеї, обмінюються важливою для них інформацією та досвідом. Діти дізнаються про інших і надають можливість іншим дізнатись про них. Відбувається пізнання один одного на особистісному рівні. Учні вчаться уважно слухати товаришів, ставити їм питання, висловлювати власну думку.

Мета етапу: опрацювати з учнями техніку ефективного спілкування; підтримувати дружню й теплу атмосферу.

Учитель має використовувати інтерактивні ігри та вправи, спрямовані на досягнення успіху, співпрацю з однолітками, уміння жити в злагоді з іншими, уміння вступати в контакт, слухати інших, розв'язувати конфлікти, довіряти і співчувати, дружити.

«Художник»

Мета: вчити сприймати інших такими, які вони є; толерантно ставитися до однокласників.

Учень грає роль художника. Він уважно розглядає того, кого буде «малювати». Потім відвертається і дає його словесний портрет.

Питання для обговорення:

– Чи сподобався тобі портрет, намальований твоїм товаришем?

– Які б риси ти додав до свого портрету?

Гра «Перетворення в тваринку»

Мета: розвивати самооцінку; визначити складові «Я-образу» (звірі – це символи особистості); стимулювати готовність учнів до спілкування.

Діти розбирають приготовлені вчителем силуети тварин (зайчик, котик, вовк, лисиця, білочка...). Потім учитель пропонує вийти в центр кола усіх «зайчиків». Діти рахують зайчиків. Кожна тваринка «розповідає» про себе: як її звати, яка вона, де живе, що любить робити, хто її мама і тато. Гра продовжується доти, доки всі діти розкажуть про себе.

Питання для обговорення:

- «Звірі» такі різні. Чи зможуть вони дружити?
- Що потрібно, щоб жити в злагоді та мирі?

«Шукачі скарбів»

Мета: розвивати самооцінку та самосприйняття дітей, оцінювальні риси.

На аркушах паперу учитель пише позитивні риси особистості та соціальні здібності (розум, сміливість, кмітливість, чесність, чуйність, милосердя, уміння спілкування, товариськість...). Це скарби. Перед приходом дітей треба сховати картки у певних місцях кімнати за планом. (*Кожна дитина має отримати скарб!*) Коли діти зайдуть до класу, учитель каже: «Сьогодні ви – шукачі скарбів, але це незвичайні скарби. Їх ви зможете знайти за планом». Коли картки-скарби знайдено, учитель просить того, хто знайшов, зачитати й прокоментувати словами або навести приклади, коли і для чого ця риса буде для нього важливою. Можна запропонувати дітям поміркувати над запитанням:

- Кому з однокласників не вистачає саме цих рис? Якщо бажаєш, подаруй скарб тому, хто цього потребує найбільше.

Вправа «Килимок миру»

Мета: навчити розв'язувати проблему шляхом переговорів і дискусії.

Учитель кладе на килимок іграшку (ляльку, машинку тощо) і говорить:

- Уявіть, що два учні хочуть взяти іграшку одночасно. Як би ви розв'язали цю проблему?

Діти обговорюють проблему в групах, пропонують різні варіанти її розв'язання, дають поради, інсценують поведінку дітей в такій ситуації (*правильну, неправильну, знову правильну*).

Питання для обговорення:

- Що таке справедливість?
- Що відбувається, коли в суперечці перемагає сильніший?

«Ролі»

Мета: вчити дітей вибирати манеру поведінки, вчити розуміти свої та чужі почуття.

- Є діти, які люблять всім віддавати накази і поводитися, як великі начальники. А інші діти – дозволяють робити із собою все, що завгодно – штовхати, ображати. Вони не знаходять у собі мужності припинити знущання над собою. Прошу об'єднатися в пари за кольором квіток (пара = жовта квітка + червона квітка) та обрати ролі:

жовта квітка – роль дитини, з якою можна робити все, що завгодно;
червона квітка – роль тата, який диктує дитині, що робити.

Потім діти міняються ролями.

Питання для обговорення:

- Як ти почувався в ролі тата?
- Як ти почувався в ролі дитини?
- Яка роль тобі сподобалась більше?
- А ти колись намагався давати «команди» татові чи мамі, бабусі чи дідусю?
- Що спричиняє така поведінка?

Варіант «Ляльковий театр»

Діти працюють парами.

- Уявіть, що ви потрапили у ляльковий театр. Ти – лялька, а інша дитина – ляльковод. Лялька зовсім розслаблена, а ляльковод намагається надати їй певної форми та передати почуття (тривогу, страх, радість, задоволення, гнів).

Питання для обговорення:

- Чи сподобалося тобі бути лялькою?
- Як поведився з тобою ляльковод?
- Що ти відчував у ролі ляльки?
- Які почуття найскладніше було передати?

«Самотнє яблуко»

Мета: підвищити впевненість дітей у собі, зняти тривожність.

- Жило в саду самотнє яблуко. Воно дивилося на небо і мріяло приєднатися до зірок, що так яскраво світили згори.

Питання для обговорення:

- Чи почувалися ви колись самотнім?
- Чого вам найбільше хотілося, коли ви почувалися самотнім?

Учитель пропонує дітям обговорити та продумати різні варіанти подолання проблеми самотності.

Після обговорення учитель дає кожній групі дітей яблуко. Нагадує, що воно самотнє і мріє дружити із зірками. У кожному яблуці є місце для щасливої

маленької зірочки. Погляньмо уважно, чи справді в цьому яблуці є маленька зірочка? Учитель розрізає його, щоб отримати дві рівні половинки.

– Роз'єднайте їх і покажіть зірочку, у вигляді якої в яблуці розміщені зернята. Підійдіть до мене, щоб створити одну велику зірку. Станьте в коло, зробіть його таким тісним, щоб посередині, випроставши руки, ви могли торкнутися одне одного. Там, усередині, наша зірка дуже тепла. Там її сила, необхідна, щоб посилати світло до інших зірок чи до нас.

«Знак питання»

Мета: вчити вголос виявляти свої почуття.

Охочий щось дізнатися у своїх однокласників бере «знак питання» і стає в центр кола. Він може запитати про щось будь-якого учня. Отримавши відповідь, «знак питання» сідає у коло і дає можливість іншому учаснику поставити своє запитання.

Зразки питань:

– *Якби ти міг перетілитися в річ, то в яку? Чому?*

– *Якби ти міг на день помінятися місцями з кимось, з ким би ти помінявся?*

Що ти відчуваєш?

– *Якби фея могла здійснити три твої бажання, що б ти попросив?*

– *Якби ти став на один день невидимкою, що б ти зробив?*

– *З тобою не хочуть грати. А ти хочеш. Що ти скажеш для того, щоб тебе взяли в гру?*

– *Б'ють твого друга. Що ти скажеш? А що робиш?*

– *У тебе навмисно влучили м'ячем. Тобі боляче. У тебе покотилися сльози. Що ти скажеш?*

«Клубок»

Мета: формувати почуття близькості з іншими членами класної спільноти; вчити приймати інших такими, як вони є; формувати почуття самоцінності.

Діти сидять у колі, передають клубок ниток один одному так, щоб всі, хто вже тримав його, взяли за нитку. Передача клубка супроводжується висловлюваннями, тему яких задає перший учень. Наприклад: «Я люблю, коли...», «Мене турбує...», «Коли я злий...», «Я краще за все вмію...», «Я боюся...», «Коли мене ображають...» тощо. Коли клубок повернеться до першого учасника, діти натягають нитку, закривають очі, уявляючи, що вони одне ціле (образ вибирає учитель, наприклад, дерево, літак, потяг, тварина...) Далі діти повинні всі разом, не кидаючи нитку, розіграти цей образ. Головне, щоб нитка не порвалася.

«Повітряні кульки»

Мета: формувати практику адекватної поведінки в конфліктних ситуаціях.

У вчителя три кульки. Одна надута дуже слабко, друга – середньо, третя – дуже сильно. Дітям пропонується поміркувати над тим, що може з кожною кулькою статися і чому? Чому вона може луснути? При якій умові кулька «проживе» довше? Діти повинні дійти висновку, що негативні емоції для людини так само небезпечні, як занадто багато повітря в кульці.

«Послухайте мене!» Мета: *опрацювати техніку ефективного спілкування; підтримувати у класі дружню й теплу атмосферу.*

Кожна дитина вибирає зелений або червоний кружечок. Головне, щоб їх кількість співпадала з кількістю учнів. «Зелені» отримують завдання розказати, як вони провели вчорашній день. «Червоні» - повинні не слухати своїх співрозмовників і будь-яким чином показувати свою незацікавленість тим, що їм розповідають. Але після сигналу вчителя, вони повинні виявити надмірну зацікавленість розмовою.

Після закінчення вправи «зелені» і «червоні» діляться своїми враженнями та обговорюють уміння, якими необхідно оволодіти, щоб стати хорошими співрозмовниками.

ПРАВИЛА СПІЛКУВАННЯ

- ☀ Звертаючись до товариша, називаю його на ім'я.
- ☀ Дивлюсь на того, з ким розмовляю.
- ☀ Не перебиваю того, хто говорить.
- ☀ У розмові вживаю ввічливі слова.
- ☀ Говорю чітко, зрозуміло.

Вправи, що сприяють ств

Мета: *сприяти створенню довірливості, співдружності у класі, налагоджувати дружні стосунки між однокласниками, пізнавати один одного, налаштувати дітей на активну розумову працю.*

«Пересідання»

Діти уважно слухають запитання, а потім виконують запропонований рух (Наприклад: якщо відповідь «Так», треба пересісти на дві дитини ліворуч).

- Хто сьогодні прийшов до школи першим?
- Хто ретельно почистив вранці зуби?
- Кого до школи привела сьогодні мама?
- Хто вранці їв кашу?
- Хто на сніданок пив чай?
- Хто на сніданок пив молоко?
- Хто сьогодні сам застелив ліжко?
- Хто вранці не хотів прокидатися?
- Хто хоче бути старанним учнем?

«І я!»

Учитель називає навчальні вміння. Учні, які вважають, що вміють це, кричать: «І я!»

Наприклад: «Я навчився за сигналом дзвоника іти до класу», «Я навчився готуватися до уроку», «Я навчився піднімати руку, коли хочу відповідати», «Я навчився записувати числа до 10», «Я умію записувати нерівності» тощо.

«Павутинка»

– Розкажіть, що цікавого відбулося з вами вчора.

Перший учень бере клубочок ниток і коротко розповідає про свої новини. Потім, тримаючи свою нитку, кидає клубок іншому.

– Що вийшло? Ця чарівна павутинка єднає нас усіх. Її можна доплести до сонечка. (Діти зображують сонечко).

Варіант «Це я!»

Діти сидять у колі і уважно слухають запитання. Учитель каже: «Якщо ви вважаєте, що вмієте це робити, викрикуйте: «Це я!»

«Аплодисменти»

Діти сидять у колі. Учитель ставить різноманітні питання (можна жартівливі). Наприклад: «Хто взимку годував біля під'їзду пташок?», «Хто вдома робив карамельки?», «Хто вдома робив морозиво?», «Хто хоча б раз у житті врятував кошеня?», «Хто хоча б раз врятував пташку від кота?», «А хто зашивав дірку на шкарпетках?», «Хто злизував помадку на кулічі, поки не бачить мама?» та інші. Діти, які відповідають: «Так», підводяться, а інші голосно аплодують.

Ігри-енегрізатори для покращення настрою

Мета: налаштувати у класі позитивний емоційний стан; створити ситуації успіху для кожного учня, виховувати почуття єдності та згуртованості.

«Квітка-семицвітка»

Для гри знадобиться квітка, з якої можна відривати або виймати пелюстки. Різнокольорових пелюсток повинно бути стільки, скільки дітей у класі. Кожна дитина виймає пелюстку і загадує бажання, які можуть бути виконані одразу в даний момент. Можна влаштувати «День виконання бажань».

«Спіймай усмішку»

Діти стоять у колі. Учитель пропонує усміхнутися, «зняти» усмішку зі свого обличчя долонькою та «кинути» своєму сусіду.

– «Спіймайте» усмішку, «прикрасьте» нею своє обличчя.

– Зобразіть на обличчі ще будь-яку емоцію, «подаруйте» її своєму товаришеві.

«Літаки»

Діти власноруч роблять паперові літаки і пишуть на них побажання. По команді діти запускають літаки адресатам.

«Чарівні окуляри»

Учитель каже: «У мене є чарівні окуляри. Крізь них можна побачити тільки хороше». Учні передають окуляри один одному, розказуючи, що бачать гарного в тій людині, яка знаходиться поряд.

«Сонячні зайчики»

Діти стають у коло. Всі вони – сонячні зайчики. Один учень – сонечко. «Сонечко» по черзі торкається до сонячних зайчиків, і кожен говорить йому ласкаве слово. Після того як «сонечко» торкнеться всіх «зайчиків», воно пригадує все гарне, що йому сказали.

«Подарунки»

Діти сідають у коло. Перший називає ім'я сусіда ліворуч та говорить, що йому дарує. Наприклад: «Софійка, я дарую тобі найяскравішу зірку з неба». Та повинна подякувати, назвати ім'я першого, повторити, що він подарував, і сказати, що сама дарує наступному. Гра закінчується, коли в когось не вистачить фантазії на наступний подарунок або він забуде перелічити подарунки попередніх дітей.

«Впізнай мене»

Діти стоять у колі. Всередині – ведучий. Діти промовляють слова:

Біжить стежина поміж ожину,

І вже у (ім'я ведучого) ожини жменя.

Ведучий із заплющеними очима йде по колу і визначає, хто стоїть перед ним. Упізнати можна за допомогою рук, обмацуючи волосся, одяг.

«Світ без тебе»

Діти сидять у колі. В центр виходить дитина, в якій сьогодні день народження – їй і будуть

ШПАРГАЛКА ДЛЯ УЧНЯ

- ☀ Я оптиміст. Люблю життя тому, що воно є.
- ☀ Я упевнений у своїх силах і здібностях.
- ☀ Я доброзичливий і веселий.
- ☀ Шаную друзів.
- ☀ Не ставлю себе і свої інтереси на перше місце.
- ☀ Я завжди уважний до потреб і прагнень інших.
- ☀ Поважаю інших.
- ☀ Суперечки з іншими вирішую з позиції розуму.

адресовані слова-компліменти.

Діти по черзі продовжують фразу, розпочату вчителем: «Світ був би без тебе нецікавим, тому що...»

«Трон»

Діти сидять у колі. В центрі стоїть «трон». Кожен по черзі займає на ньому місце. Інші діти підходять до нього як до вельможі, звертаючись з наступними словами: «Більше за все мені подобається у тобі, що ти...» або «Ти краще за всіх, тому що...» тощо.

«Кошик добрих слів»

Учитель приносить у клас кошик. Його передають по колу. Діти згадують добрі слова або гарні якості людини, називають їх, «кладучи» у кошик.

«Люстерко»

Учитель виймає із кишені люстерко. Кожна дитина, дивлячись на своє зображення, розповідає, який у неї настрій і передає люстерко наступному учню.

«Без слів»

Діти об'єднуються в пари і беруться за руки. Треба спробувати мовчки передати повідомлення: «Я сумний, допоможи мені», «Мені весело, давай пограємо», «Я не хочу з тобою грати» тощо.

«Знайди друга»

Діти діляться на дві команди. Гравці першої заплющують очі. Вони шукають по класу учасника другої команди. Упізнати можна за допомогою рук, обмацуючи волосся, одяг. Потім команди міняються місцями.

ГРУПОВЕ ЗАНЯТТЯ

Під час групових занять кожен учень класу приєднується до спільних розваг: бере участь в іграх, виконує завдання, пов'язані з навчальною програмою, досліджує, експериментує, співає, танцює. Важливо, щоб спільні ігри ґрунтувалися на використанні сильних сторін кожного на користь усієї класної спільноти. В арсеналі учителя мають бути різноманітні завдання, що передбачають:

- заохочення до рухів і дій;
- розвиток мовлення;
- математична практика застосування набутих знань;

ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ

Разом з учнями:

☀ Пускайте сонячних зайчиків.

☀ Покажіть театр тіней.

☀ Сплетіть вінок із квітів.

☀ Пускайте мильні бульбашки.

☀ Дивіться на хмари і вгадуйте, на

що вони схожі.

☀ Дмухніть на кульбабку.

☀ Побудуйте снігову бабу.

☀ Запустіть повітряного змія.

- проведення наукових дослідів і експериментів;
- використання музики та пісень тощо.

Мета етапу: забезпечити соціальний, академічний і фізичний розвиток учнів; створити умови для об'єднання дітей у класну спільноту, де цінуються індивідуальний рівень навичок кожного учня, його інтереси; сприяти самовираженню дітей.

«Паровозик»

Мета: активізувати увагу дітей, вчити діяти злагоджено.

Чух-чух-чух-чух!

Мчитьсья потяг у весь дух.

Паровоз пихтить.

«Запізнюсь!», – гудить.

Ту-у-ту-у!

– Зараз по черзі ми перетворимось у паровозик. Коли перший вагончик їхатиме по колу, він називає своє ім'я: «Ма-рій-ка». Потім до нього приєднується другий, і вже удвох вони промовлятимуть: «Ма-рій-ка, Со-фій-ка». І так, аж доки всі діти приєднуються до паровозика.

Гра «Буває чи ні?»

Мета: навчити узгоджувати свої рухи дії, розвивати мислення, увагу.

Учитель називає ситуацію і кидає м'яч дитині. Та повинна зловити м'яча, якщо ситуація правдива, і відбити – якщо ні.

Наприклад:

Навесні тане сніг.

На сосні дозріли яблука.

Ведмеді засинають у барлогу в березні.

Коти повертаються з теплих країв.

Заєць любить їсти траву.

Ластівки живуть у норах.

Влітку земля вкрилась снігом.

Діти підгодовують пташок узимку.

«Секретна скринька»

Мета: розвивати комунікативні навички, мислення.

Учитель показує класу скриньку, в якій знаходиться певна річ. За допомогою питань діти мають відгадати, що саме там лежить.

«Детективи» (для 1 класу)

Мета: вчити згадженню працювати в парі, радіти успіху інших.

Учитель заздалегідь прикріплює картки-слова на речі у класі. Пари діти повинні відшукати всі картки і перевірити, чи правильно вони розкладені. Наприклад: картка зі словом «стіл» прикріплена на учительський стіл – це правильно, картка зі словом «підручник» прикріплена на підвіконня – це неправильно.

Варіант гри: пари дітей шукають і записують всі назви предметів у класі, що починаються на літеру «к» або «с», усі металеві або дерев'яні предмети, всі круглі або сині тощо.

«Склади слово»

Мета: збагачувати словниковий запас учнів, учити радіти успіхам інших.

Учитель називає склад і кидає м'яч дитини. Та повинна додати до цього складу свій так, щоб вийшло слово. Наступний учасник додає до останнього складу свій, щоб вийшло нове слово.

Наприклад: ко – комар – марка – кава – вапно...

«Фантазуємо разом»

Мета: розвивати мислення учнів, творчу уяву, вміння висловлювати власну думку, працювати в команді.

Перед учнями викладено предмети: яблуко, кленовий листочок, гілочка дерева, малюнок їжачка. Діти повинні уявити події, які могли б відбутися. Набори предметів для гри: пиріжок, крихти хліба, колосок, жменя зерен, малюнок комбайна; ручка, аркуш паперу, книга, портфель; сніжинка, гілочка ялинки, ялинкова кулька, серпантин.

«Дружний потяг»

Мета: розвивати згуртованість класної спільноти, відчуття колективізму.

Діти стають один за одним і тримають стоячого попереду за пояс. Учитель каже: «Паровозик і вагончики повинні бути дуже уважними, турбуватися один про одного, щоб нікого не загубити під час подорожі». У такому положенні вони долають різні перепони:

- ☺ переїхати через гори (піднятися і зійти зі стільця);
- ☺ проїхати через тунель (проповзти під партою);
- ☺ пробратися через густий ліс (пройти навколо стільців, не зачепив їх);
- ☺ тихо-тихо проїхати через чарівний ліс, щоб не потрапити в лапи диких тварин (обійти навколо груп парт).

Діти не повинні відриватися від свого партнера. «Загублені» вагончики їдуть у депо.

«Слідопити» (за технологією «Кола на воді»)

Мета: активізувати власні сили дитини, щоб вона відчувала свою значущість у виконанні колективного завдання.

ПРАВИЛА РОБОТИ В ГРУПІ

Учитель для кожної групи пише на аркуші **слово** у стовпчик. Учні повинні придумати слово на кожну літеру цього слова та спробувати скласти розповідь.

Я налаштований на нові враження.

Я приймаю іншого, як себе.

Я нікого не критикую.

Я чесний.

Я підтримую інших.

Наприклад:

Р – риба

А – апельсин

Н – носоріг

О – океан

К – кошик

Маленька **риба**, що жила у річці, мріяла скуштувати **апельсин**. Вона попросила про це **носорога**, який сидів на березі. Йому стало шкода рибку. Він переплив через **океан**. Набрав цілий **кошик** апельсинів і привіз рибі.

«Що більше?»

Мета: поповнити словниковий запас учнів, вчити готовності прийти на допомогу.

Грають по колу. Учитель називає когось або щось, дитині треба у відповідь назвати істоту або предмет, який більше за розміром за даний. Якщо дитина не знає відповіді, їй допомагає наступний у колі.

Наприклад: мурашка – яблуко, телевізор – шафа, кішка – тигр, книга – ..., слон – ..., машина – ...

«Мандрівник»

Мета: розвивати довільну поведінку учнів, уміння співпереживати.

Діти сідають у коло. Учитель дає всім учням назви тварин, що мешкають у полі, в лісі, на лузі, в річці тощо. Кожен має запам'ятати свою назву. Учитель каже: «Ой! Я заблукав! Хто допоможе мені у цьому сосновому лісі добратися до поля?» Виходить білка і веде до тієї тваринки, що мешкає у полі, наприклад, до мишки. Потім сюжет повторюється.

«Коти, тигри, коні»

Мета: формувати навички групової взаємодії, уміння слухати один одного.

Діти розходяться по класу. Учитель підходить до кожної дитини і шепче на вушко назву будь-якої тварини. Її назву треба запам'ятати і нікому не казати.

– Закрийте очі. За моїм сигналом ви повинні «заговорити» так, як «говорить» ваша тварина. Не відкриваючи очей, треба об'єднатися в групи з іншими тваринами, які «говорять» так само, як ви.

«Чотири стихії»

Мета: розвивати моторно-рухову увагу.

Діти сидять у колі і виконують рухи відповідно до слів: «земля» – руки вниз, «вода» – руки вперед, «повітря» – руки вгору, «вогонь» – руки обертаються в зап'ястках. Учитель швидко називає слова: *парта, земля, сніг, телевізор, вода, акваріум, повітря, земля, холодильник, вогонь, квітка, вода, ручка, камінь, повітря...*

Варіант гри: діти слухають слова. Якщо чують серед них «вуха» – треба доторкнутися до вуха, «ніс» – доторкнутися до носа.

«Шкарпетки»

Мета: формувати здатність до співпраці і співіснування.

Для гри учитель вирізає з паперу шкарпетки-розмальовки з візерунками (*Кількість пар дорівнює кількості пар учасників гри!*). Педагог розкладає шкарпетки з однаковим орнаментом по класу. Діти ходять і шукають свою «пару». Знайшовши, сідають за парту і за допомогою трьох олівців різного кольору намагаються якнайшвидше однаково розфарбувати шкарпетки.

«Пташка»

Мета: розвивати довільну поведінку учнів, уміння співпереживати.

Діти сідають у коло. Учитель дає всім учням назви дерев (*дуб, липа, тополя, ялинка...*). Кожен має запам'ятати свою назву. Учитель каже: «Прилетіла пташечка і сіла на дуб». Дуб відповідає: «На дубі не була, полетіла на ялинку». Ялинка викликає інше дерево т. д.

«Зоопарк»

Мета: зняти емоційне напруження у дітей, уміння слухати один одного.

Діти обирають роль тварини, яку бажають представити. Спочатку всі сидять у колі («в клітках»). Кожна дитина показує свою тварину, інші здогадуються, кого вона показала. Після того як всіх впізнали, «клітки» відкриваються, і «тварини» виходять на волю: стрибають, ричать, бігають...

ЩОДЕННІ НОВИНИ

Щоденні новини допомагають легко перейти до вибору заняття або до навчального етапу дня. Вони можуть містити календарну інформацію, пояснення щодо плану роботи на день, інформацію про конкретні види роботи або обов'язки, спеціальні оголошення.

ПОРАДИ СПІКЕРУ

- ☀ Говори голосно й чітко.
- ☀ Добирай актуальні новини.
- ☀ Стеж, щоб новини були стислі і сфокусовані.
- ☀ З повагою реагуй на питання і коментарі.

Додаток

ТИЖДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ПИСЕМНОСТІ

Зі слова починається людина, із мови починається мій рід. Моя ласкава, мамина, єдина – щебече соловейком на весь світ.

Ніна Рій

Мета: створити позитивний емоційний настрій на початку дня; підвищувати інтерес учнів до вивчення української мови; розвивати творчі здібності учнів; створити умови для об'єднання дітей у класну спільноту

6 листопада

I. ПРИВІТАННЯ

Доброго ранку, сонце привітне!
Доброго ранку, небо блакитне!
Доброго ранку, в небі пташки!
Доброго ранку, жовті дубки!
Доброго ранку, люди привітні!
Я вас вітаю, люблю, розумію!

II. ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

Гра «Я – не я»

- Рано-вранці хто піднявся? (Я)
- А хто сонечку всміхався? (Я)
- Не хотів хто одягатися? (Не я)
- А зарядку хто робив? (Я)
- Свої руки хто не мив? (Не я)

- Хто здоровим хоче стати? (Я)
- Хто ще дуже хоче спати? (Не я)
- А знання хто хоче мати? (Я)

Календарна інформація

- Яка зараз пора року?
- Чи подобається вам осінь?

Вправа «Осінні асоціації»

Уявіть, що ви пішли на прогулянку в осінній ліс. І раптом ви побачили Чарівницю Осінь. Вона перетворила вас на якийсь предмет чи істоту. З ким або чим ви себе асоціюєте восени? Діти передають по колу м'яч один одному, кажучи: «Я – ...»

- Назвіть осінні місяці.
- Який зараз місяць?

Листопад – останній місяць осені. Це пора найтемніших, найнепроглядніших ночей, найкоротших, найзаневожених днів. Листопад ще називають сутінками року. Чому? *(Бо це передостанній місяць року, цієї пори пізно розвидняється, рано сутініє.)*

У листопаді – сім погод на дворі: сіє, віє, крутить, каламбурить, завиває, зверху ллє, знизу мете. За це його називають строкатим.

– А ви як вважаєте, чому листопад називають строкатим? *(То дощ іде, то сніг, то мороз, то відлига)*

– Чому останній місяць осені назвали листопадом? *(Бо пожовкле, знебарвлене листя опадає на землю)*

III. ЩОДЕННІ НОВИНИ

У давній Русі листопад мав багато назв: падолист, листопадєнь, листогній, полузимник, сутінки року, грудкотрус, ворота зими. Зверніть увагу, як влучно народ називав цей місяць. Давним-давно те, що люди бачили, передавалось із уст в уста, бо вони не вміли писати. Про те, як виникла писемність, чим писали наші пращури ви дізнаєтесь на цьому тижні. Він називається **Тиждень української писемності та мови**.

IV. ГРУПОВЕ ЗАНЯТТЯ

Гра «Австралійський дощ»

Інструкція. Зараз осінь. Часто іде дощ. Чи знаєте ви, що таке австралійський дощ? Ні? Тоді давайте разом послухаємо, який він. Ставайте у коло. Повторюйте за мною. Стежте уважно!

- В Австралії піднявся вітер. *(Ведучий тре долоні.)*
- Починає крапати дощ. *(Клацання пальцями.)*
- Дощ посилюється. *(Почергове плескання долонями по грудях.)*

- Починається справжня злива. (*Плескання по стегнах.*)
- А ось град — справжня буря. (*Тупіт ногами.*)
- Але що це? Буря стихає. (*Плескання по стегнах.*)
- Дощ стихає. (*Плескання долонями по грудях.*)
- Краплі іноді падають на землю. (*Клацання пальцями.*)
- Тихий шелест вітру... (*Потирання долонь.*)
- Сонце! (*Руки догори.*)

7 листопада

I. ПРИВІТАННЯ

В цьому класі друзі всі, я і ми, і ти, і ви.
 Руку дай тому, хто справа,
 Руку дай тому, хто зліва.
 Ми одна сім'я — ти, і ви, і ми, і я.
 Посміхнись тому, хто справа,
 Посміхнись тому, хто зліва.
 Обніми того, хто справа,
 Обніми того, хто зліва.

Вправа «Побажання»

Розпочнемо сьогоднішній ранок із побажань: «Доброго ранку, Оленко, я бажаю тобі веселого дня!». Оленка передає наступному учню: «Доброго ранку, Іванко, я бажаю тобі веселого настрою!» і т.д.

II. ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

Гра «Так – ні»

- Чи веселі йшли до школи? (Так)
- Лінь-дрімоту побороти? (Так)
- Чи готові ви дружити, в колективі дружно жити? (Так)
- Чи, може, хочеться поспати? (Ні)
- Чи, може, з друзями пограти? (Так)
- То ви прийшли сюди навчатись? (Так)
- А може труднощів боятись? (Ні)

Бесіда

- Навіщо ви ходите до школи?
- З якими труднощами стикаєтесь?
- Хто, на вашу думку, зможе допомогти подолати ці труднощі?

III. ЩОДЕННІ НОВИНИ

Легенда

Як ростуть слова

Було це дуже давно. На щедрих родючих землях, оточених горами, жило плем'я німів. Вони вирощували виноград, персики, всіляку городину і жили в достатку. Німи не вміли говорити, вони тільки ворушили губами і читали слова по вустах. Може, то було і добре, бо ж не знали сварок. Всі були приятелі.

Одна лише бабуса Мова жила одна за високим кам'яним парканом. Щодня вона поралася в квітнику. Мову вважали чарівницею, бо розумілася на травах: яка від кашлю, яка від лихоманки. Якось до бабусі прийшов хлопець. Від нього бабуса дізналася про біду. Сусідська дівчинка, сліпа від народження, не хотіла жити, адже їй було дуже самотньо. Люди нічим не могли зарадити, бо дівчинка не бачила слів утіхи.

– Не зумію повернути дівчині зір, – похитала головою бабуса Мова. – Та є у мене таємниця. І повела хлопчика в сад.

– Здрастуй! Здрастуй! Здрастуй!.. – забриніло звідусіль. Ті звуки линули з квітів.

– Це слова, пояснила бабуса. – Зірви найкращі і віднеси дівчинці, хай вона почує.

Цікава інформація

Першими спробами записати слова були малюнки. Прадавні люди малювали їх на стінах печер, на каменях. Знадобилися століття, щоб малюнки стали знаками – умовними поєднаннями рисок, клинчиків, ліній, овалів. Знак для звуку – літера (буква) – народився три тисячі років тому. Спочатку, коли тільки виник фінікійський алфавіт, було лише 22 букви, і приголосні звуки. Цікаво, що їх вистачало! Але літери потрапили до греків, які ввели в алфавіт ще й голосні. Цей грецький алфавіт і став основою всієї європейської писемності. Зараз у світі 10 алфавітів, які обслуговують сотні мов.

IV. ГРУПОВЕ ЗАНЯТТЯ

Гра «Віночок»

Назвати слово на ту букву, на яку закінчується попереднє.

Наприклад: школа – автомобіль, лимон, ніс, сон...

8 листопада

I. ПРИВІТАННЯ

Добридень, добридень, добридень скажу.

Як ранок настане – до школи біжу.

Тут – очі, тут – вушка, плече і рука,

Тут – ротик, тут – носик, а тут є п'ята (...сусіда п'ята)

– Давайте привітаємося долоньками, чолом, колінками, боком.

– Який у вас настрій?

II. ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

Вправа «Крісло автора»

– Що треба зробити, щоб покращити настрій оточуючим людям?

Вправа «Я тобі дарую...»

Перший учень називає ім'я партнера та говорить, що йому дарує. *Наприклад:* «Оксано, я тобі дарую місяць на небі». Партнер повинен подякувати та звернутися до наступної дитини.

III. ЩОДЕННІ НОВИНИ

Календарні новини

День Дмитра. Початок зими. В народі казали: «А як затрубив ще й святий Дмитро, та й покрив зимко всі гори біло...» З цього дня вже не вигонили свійських тварин на пасовисько. Господарі розраховувались із пастухами.

Прикмети. Якщо на Дмитра день без снігу, то ще зими не буде. Випав сніг – увесь листопад буде холодним і морозним. Якщо до Дмитра дощ, то на Введення (4 грудня) снігу буде по коліно.

Цікава інформація

Чи знайомо вам слово *каліграфія*? Якщо перекласти буквально, каліграфія – це красиве письмо, або краснопис. У різні часи для письма люди використовували різні засоби. У Давньому Вавилоні писали гострими дерев'яними паличками на сирих глиняних дощечках, які потім висушували. У Давньому Римі покривали воском дерев'яні дощечки і писали на них паличками, які називалися «стилос». Ваші прабабусі й прадідусі носили із собою до школи наповнені чорнилом чорнильниці та дерев'яні ручки, у які вставлялися металеві пера. З таким письмовим приладдям зошити не дуже старанних учнів рясніли плямами.

IV. ГРУПОВЕ ЗАНЯТТЯ

Гра «Три слова»

Учитель називає три слова з різних сфер життя. Завдання: скласти речення, які б містили одночасно три слова.

Гра «Вірю – не вірю»

Чи вірите ви, що ...?

- В Японії учні на дошці пишуть пензликом з кольоровими чорнилом? (Так)
- В Австралії практикується застосування одноразових шкільних дощок? (Ні)
- Авторучка була винайдена ще в Давньому Єгипті? (Так)
- Кулькову ручку спочатку використовували тільки військові льотчики? (Так)
- В Африці випускають вітамінізовані олівці для дітей, що мають звичку гризти, що попало? (Так)

– В деякі види кольорових олівців додають екстракт моркви для міцності грифеля? (Ні)

9 листопада

I. ПРИВІТАННЯ

Давайте привітаємось,
Давайте усміхнемося,
Давайте в очки глянемо,
І нам тепліше стане.

Вправа «Усмішка по колу». Діти, взявшись за руки, усміхаються по черзі один одному.

II. ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

- Чи завжди люди вміли писати?
- Як воно спілкувалися раніше?
- Як передавали інформацію своїм нащадкам?
- Чи потрібно вміти писати?

III. ЩОДЕННІ НОВИНИ

Сьогодні **День української писемності та мови**. Його відзначають в день вшанування пам'яті преподобного Нестора Літописця. Він жив у Києві. У сімнадцять років прийшов до Києво-Печерської лаври та став ченцем. Юнак любив читати і писати. Книжкова справа стала справою його життя. Преподобний Нестор щороку записував найважливіші події в державі і світі у книгу, яку називають літописом «Повість минулих літ». Так ми змогли дізнатися історію слов'янського народу в найдавніші часи.

Цікава інформація

В ті давні часи книги писали від руки. Стародавня книга була витвором мистецтва. Вона оздоблювалася коштовним каменем, золотом і сріблом. У майстернях-скрипторіях при монастирях працювали переписувачі, старанно вимальовуючи тексти, прикрашаючи їх орнаментами і малюнками. В букви впліталися зображення квітів, птахів, а іноді цілі сценки історичних подій.

IV. ГРУПОВЕ ЗАНЯТТЯ

Гра «Чарівна буква». Скласти речення зі слів, кожне з яких починається з однакової букви.

Наприклад. Галинка готує гарячі галушки.

10 листопада

I. ПРИВІТАННЯ

Ми візьмемося за руки,
Веселіше стане нам,

Бо у класі всі ми – друзі,
Усмішки даруєм вам!

- Хай підстрибнуть ті діти, в кого прізвище починається на букву П.
- Хай стануть в коло ті, в кого ім'я має букву А.
- Поплескайте в долоні ті, у кого прізвища починаються на букву М.
- Потріть животики ті, в кого ім'я має букву Н.
- Хай піднімуть руки ті учні, у кого імена починаються на букву Д.
- Хай тупнуть ногами ті, в прізвищі яких є буква К.

II. ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

- Яка мова є державною в Україні?
- Чи бажаєте ви досконало знати українську мову?
- Що для цього треба зробити?

Вправа «Крісло автора»

- Щоб ви розповіли своєму ровеснику з іншої країни про українську мову.

Цікава інформація

Ви вже знаєте, що в сиву давнину люди вправлялися у письмі на камені, на шкурах диких тварин, на березовій корі – бересті, на глиняних дощечках і дерев'яних табличках, покритих воском. Але найдавнішим матеріалом, призначеним спеціально для письма, був папірус. Українське слово «*папір*» є нащадком давньогрецького слова «*папірос*», яким називали болотяну рослину. Папірус ріс у великій кількості на берегах Нілу. Серцевину цієї рослини нарізали довгими смужками, розкладали у два шари – один уздовж, а другий – уперек. Після аркуші спресовували, розгладжували, відбілювали і склеювали у сувої, довжина яких сягала 40 метрів. Тексти писали паличками, а за чорнилами була суміш сажі і клею. Сучасний папір винайшли китайці у II столітті до нашої ери. На батьківщині його виготовляли з бамбуку, а в Європі – з бавовняного ганчір'я, яке вручну перетирали, перемивали, замочували в розчині вапна для відбілювання, віджимали, промивали у воді, отриману масу пресували, просушували і проклеювали желатином. Згодом папір стали виготовляти з деревини.

III. ЩОДЕННІ НОВИНИ

Народний календар

День великомучениці Параскеви П'ятниці. В цей день молоді дівчата ворожили про женихів, вихвалялися одна перед одною своїми виробами, визначали, котра – найуміліша.

Прикмети. Сонячно на Параску – зима буде тепла, хмарно – всередині грудня будуть сильні морози.

IV. ГРУПОВЕ ЗАНЯТТЯ

Гра «Потяг»

Учитель називає слово (наприклад, з теми «Одяг») «шарф», учень продовжує, називаючи це слово і ще одне – «шапка». Наступний учень називає вже два слова і додає своє з даної теми і т.д.

Вправа «Моя мрія»

У кожного з вас є своя мрія. Складіть долоньки разом, піднесіть їх до ротика і пошепки вимовте свою мрію: «Я мрію про...». Захуйте свою мрію в кулачок, притуліть до серця і відпустіть, дмухнувши на неї. Нехай ваші мрії летять і обов'язково збудуться.

